

Naslov članka/Article:

Delo z dijaki, ki želijo in zmorejo več – raven šole in primer dejavnosti projekta SKOZ

Working with Students Who Want and are Able to Achieve More – School Level and Examples of Activities of the SKOZ Project

Avtor/Author:

Alenka Krapež in Alenka Mozer

CC licenca



Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav



Vzgoja in izobraževanje 1-2/2020, letnik 51

ISSN 0350-5065

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2020

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/vzgoja-in-izobrazevanje/>

Alenka Krapež in Alenka Mozer

Gimnazija Vič

DELO Z DIJAKI, KI ŽELIJO IN ZMOREJO VEČ – RAVEN ŠOLE IN PRIMER DEJAVNOSTI PROJEKTA SKOZ

Working with Students Who Want and are Able to Achieve More – School Level and Examples of Activities of the SKOZ Project

KONCEPT DELA Z DIJAKI, KI ŽELIJO IN ZMOREJO VEČ

Z oblikovanjem programa, s katerim dijakom omogočamo razvoj njihovih močnih, pa tudi krepitev njihovih šibkih področij, se na Gimnaziji Vič ukvarjamo že vrsto let. Oblikovali smo *Šolsko razvojno skupino za nadarjene*, ki je že leta 2008 pripravila šolski koncept dela z nadarjenimi dijaki. Upoštevali smo *Koncept vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi dijaki v srednjem izobraževanju*, ki je bil sprejet na seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 15. 3. 2007, in obstoječo zakonodajo. Za izhodišče koncepta vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi dijaki smo izbrali teoretski pogled dr. Roberta Renzullija in dr. Sally Reis.

Pripravili smo pregled dejavnosti, ki smo jih že ponujali dijakom, ki zmorejo in želijo več, tako v okviru pouka in obveznih izbirnih vsebin kot v okviru ponudbe zunajšolskih dejavnosti. Izpeljali smo izobraževanja za učitelje o prepoznavanju in razvoju nadarjenosti ter koncept predstavili staršem. Omogočili smo tudi testiranje nadarjenosti za dijake, ki v osnovni šoli še niso bili prepoznani kot nadarjeni.

Verjamemo, da ima vsak dijak svoja močna področja. Za družbo niso pomembni samo talentirani posamezniki, ampak sleherni član, zato bi morali svoja močna področja razvijati vsi, poleg tega pa se učiti sodelovati. Dijaka v oddelku in v šoli vidimo v soodvisni povezanosti. Verjamemo, da napredek posameznika prispeva k napredku vseh.

IZVEDBA DELA Z DIJAKI, KI ŽELIJO IN ZMOREJO VEČ – REDNI PROGRAM

Nadarjenost prej omenjena raziskovalca opredeljujeta s tremi elementi: z nadpovprečno sposobnostjo, ustvarjalnostjo in s predanostjo nalogi. Tudi zato smo začeli svojo

pozornost preusmerjati od testiranja nadarjenosti na dejavnosti.

Strokovni aktivni v letni pripravi vsako leto opredelijo tudi, kaj bodo v okviru predmeta ponudili dijakom, ki zmorejo in želijo več, na koncu leta pa o realizaciji dela s temi dijaki tudi poročajo. V prvem letniku vsi dijaki pri informatiki izdelajo individualno projektno nalogo. V drugem letniku so dijaki v okviru pouka vključeni v skupinsko projektno delo z medpredmetno vsebino. Izzivi, ki si jih zastavljajo in rešujejo v okviru teh projektnih nalog, so odlična priložnost, da razvijajo svoja močna področja, naloge marsikdaj prerastejo v raziskovalne projekte, pri reševanju le-teh pa se povezujemo tudi z zunanjimi institucijami. V tretjem letniku dijaki sami izberejo 10 %, v četrtem letniku pa 30 % ur pouka izbirnih predmetov. V letni načrt obveznih izbirnih vsebin smo vključili delavnice za spoznavanje samega sebe, prepoznavanje svojih talentov oz. močnih področij in iskanje lastnih interesov, hkrati pa jim ponujamo možnosti in dejavnosti, da jih skozi njih tudi razvijajo. Izhajamo iz njihovih potreb, interesov in prostovoljne izbire. Z raznovrstnimi dejavnostmi, ki jih izvajamo v okviru obveznih izbirnih vsebin in razrednih ur, ustvarjamo tudi varno in sproščeno delovno okolje. Saj je prav ustrezno okolje pogoj za optimalen razvoj.

Štirikrat na leto na pedagoških konferencah obravnavamo klimo v vsakem oddelku in dijake, ki so se na posameznih področjih posebej izkazali. Tu ne gre le za učni uspeh, uspehe na različnih tekmovanjih iz znanja, raziskovanja in športa, ampak tudi za področja umetnosti, organizacije različnih projektov – od družabnih dogodkov, humanitarnih dejavnosti do podjetniških podvigov. Eden od pomembnih vidikov, ki ga poskušamo izpostaviti na teh konferencah, je tudi ta, da dijak, ki je močno angažiran na določenem področju, morda potrebuje na nekem drugem specifično podporo. Na konferenci to podporo tudi konkretiziramo.

IZVEDBA DELA Z DIJAKI, KI ŽELIJO IN ZMOREJO VEČ – PROGRAM PO POUKU

Dijakom nudimo vrsto dejavnosti, ki potekajo po pouku. Gre tako za priprave na tekmovanja iz znanja kot za umetniške delavnice, za programerski krožek ali Šolsko improvizacijsko ligo (ŠILA), za šolski časopis in video NoVIČke kot za biotehnološki krožek, literarne dejavnosti, klub UNESCO ipd. Zavedamo se, da potrebujejo dijaki tako resno delo in študij kot tudi razvedrilo in oddih, tako kreativne dejavnosti kot raziskovalne in organizacijske izzive. Zato jih vzpodbujamo, da izzive iščejo sami, in jim pomagamo pri njihovem uresničevanju. Dijaška skupnost je idealen vir idej in »prostor« za mreženje, načrtovanje in realizacijo le-teh.

Ena od najpomembnejših vzpodbud je zagotovo konkreten, uspešno izveden projekt: delujoč računalniški program, zaključena raziskovalna naloga, dosežek na tekmovanju, delujoča naprava, npr. mala rastlinska čistilna naprava ali viška podmornica, film, natisnjena pesniška zbirka, uspešno izpeljan koncert Vičstock, postavljena razstava, odigran muzikal, dramska igra ipd., skratka »izdelek«, ki so ga načrtovali, zanj raziskovali, se učili, mu posvetili svoj čas in ga v sodelovanju, pogosto pa tudi z zunanjimi sodelavci, dokončali. Sodelovanje šole z zunanjimi strokovnjaki in institucijami na eni strani omogoča res kakovostno izpeljavo posameznega projekta – pogosto gre namreč za specifična znanja in opremo, ki je na šoli ni –, hkrati pa dijakom omogoča vpogled v realen svet odraslih.

IZVEDBA DELA Z DIJAKI, KI ŽELIJO IN ZMOREJO VEČ – PROJEKT SKOZ

Delo z nadarjenimi dijaki in razvoj močnih področij slehernega dijaka pomeni iskati ravnotežje med potrebami posameznika in možnostmi šole in širšega okolja. Vključevanje zunanjih ustanov in strokovnjakov pa je pomembno ne le zaradi strokovne podpore, ampak tudi za karierno orientacijo. Izvajanje takega programa terja drugačen organizacijski pristop, druge normative za delo z dijaki, več omogočanja dela z manjšimi skupinami. Predvsem pa predane mentorje in ustrezno materialno podporo.

Zato smo se s projektom SKOZ (Središče Karierne Orientacije Zahod) prijavi na razpis Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Izbrani smo bili in postali smo središče dela z nadarjenimi dijaki in njihove podpore kakovostni karierni orientaciji za Zahodno kohezijsko regijo. Središče za Vzhodno kohezijsko regijo je postala II. gimnazija Maribor s projektom RaST. Temeljni cilj projekta SKOZ je postaviti in preizkusiti model dela z dijaki, ki želijo in zmorejo več, ne glede na to ali imajo identifikacijo nadarjenosti ali ne. Vzpostavljamo mrežo šol z njihovimi dobrimi praksami in jo povezujemo z zunanjimi sodelavci. V ta namen smo vzpostavili spletno platformo, ki povezuje dijake in podporno okolje ter omogoča sistemski pregled nad vsemi v projekt vključenimi dijaki, njihovimi mentorji in zunanjimi partnerji. V okviru projekta SKOZ aktivnosti delno tudi financiramo. Podpiramo že obstoječe uspešno delujoče šolske projekte, če vključujejo tudi sodelovanje vsaj enega zunanjega partnerja, raziskovalne projekte z mentorji v zunanjih institucijah (v sodelovanju z raziskovalnimi institucijami smo vsako leto projekta razpisali raziskovalne naloge za

vse dijake Zahodne kohezijske regije); šole pa tudi vzpodbujamo, da za izvajanje dejavnosti poiščejo strokovnjake iz organizacij v lokalnem okolju.

V nadaljevanju sta predstavljeni dve dejavnosti projekta SKOZ, in sicer delo na raziskovalnih projektih v sodelovanju z zunanjimi raziskovalnimi institucijami in sodelovanje z mednarodno raziskovalno šolo.

PRIMERA DEJAVNOSTI PROJEKTA SKOZ

Model razpisa in izvedbe raziskovalnih nalog

Projekt SKOZ se v določenih segmentih vsebinsko in procesno sklada z dosedanjimi sodelovanji Gimnazije Vič s fakultetami, raziskovalnimi in drugimi inštituti oz. organizacijami, kjer so uveljavljene raziskovalne skupine v svoje vrste sprejele dijake naše in drugih srednjih šol in jim omogočile izdelavo raziskovalnih nalog. V tem segmentu je Projekt SKOZ namenjen predvsem nadarjenim dijakom zahodne slovenske regije zunaj Ljubljane (npr. Idrija, Tolmin, Jesenice, Ilirska Bistrica, Piran ...; zanje smo namenili večino sredstev), seveda pa Ljubljančani in dijaki šol vzhodne regije niso izključeni.

Konkretnejši potek, kako poteka raziskovalno delo srednješolcev, ter naloge šolskega in raziskovalnega mentorja kot podpora dijakom za uspešno raziskovanje so opisani v nadaljevanju, vsebinsko in kronološko.

- Na različnih odsekih inštituta raziskovalci ponudijo dijakom šol v zahodni regiji (pa tudi dijakom ljubljanskih srednjih šol; izjemoma tudi iz vzhodne regije), ki iz različnih razlogov nimajo možnosti ali tradicije izdelave raziskovalnih nalog na področju naravoslovja in tehnologije, raziskovanje na izbranih temah. Za svojo temo pripravijo kratek opis (okoli 400 besed oz. 2000 znakov) v poljudnem oz. poenostavljenem znanstvenem jeziku ter dodajo tri ali štiri vire, ki opisujejo širši okvir teme raziskovanja.
- Gimnazija Vič kot nosilka projekta SKOZ enkrat letno na Platformi SKOZ razpiše raziskovalne naloge (med aprilom in septembrom za tekoče šolsko leto). Dijaki se na razpisane teme prijavijo individualno ali v parih (priporočamo sicer raziskovanje v parih) in v prijavi:
 - navedejo dokazila o nadarjenosti oz. dokazila/opise svojih že izpeljanih projektov, na katere so ponosni (kadar koli med dosedanjim šolanjem ali ob šoli),
 - oddajo motivacijsko pismo, zakaj želijo raziskovati oz. zakaj so izbrali ravno razpisano nalogo; pri tem so jim v pomoč opisi teme in povezave na ne preveč zahtevne vire, ki so jih dali na platformo raziskovalci.
- Šolski mentor prek Platforme SKOZ odobri prijavo dijaka, in sicer predvsem vsebinsko pregleda ustreznost motivacijskega pisma glede na navedeni opis raziskovane teme in vire. Brez mentorjevega potrdila prijava dijaka ni veljavna. **Motivacijsko pismo ima pri izbiri ključno vlogo**, v njem se dijaki izkažejo z začetno fazo raziskovanja: poznavanjem širših teoretičnih temeljev razpisane teme, iskanjem dodatnih znanstvenih virov in morebitnimi predlogi ožje teme, kaj bi želeli preiskovati.
- Med dijaki, prijavljenimi na določeno temo, opravi izbiro strokovna komisija, ki jo sestavljajo raziskovalci in učitelji z referencami s področja vodenja srednješol-

- cev pri raziskovanju. Komisija se lahko v posameznih primerih, ko je več dijakov oddalo zelo dobro prijavo, odloči za ožji izbor ter nato mentorjem raziskovalcem prepusti dokončno izbiro posameznega dijaka ali pa temo raziskovanja raziskovalci diferencirajo in ponudijo vsem takim dijakom.
- Teme torej določijo raziskovalni mentorji, tako da jih prilagodijo srednješolcem; obseg raziskovalnega oz. eksperimentalnega dela dijakov naj bi bil približno dva ali tri delovne tedne; če se dijak izkaže, se lahko on, raziskovalni mentor in šolski mentor dogovorijo za daljši oz. večji obseg raziskovalnega dela na raziskovalni ustanovi.
 - Za dijake iz Ljubljane in bližnje okolice se dijaki, šolski in raziskovalni mentorji sami dogovorijo, kdaj bi lahko delo potekalo. Raziskovalni mentorji upoštevajo svojo razpoložljivost in čas, vendar pa mora termine potrditi šolski mentor (učitelj), da ne bi dijaki zanemarjali svojih šolskih obveznosti.
 - Za dijake iz bolj oddaljenih krajev Gimnazija Vič organizira bivanje v Dijaškem domu Vič (krijemo stroške bivanja in prehrane; potnih stroškov NE smemo pokrivati zaradi omejitev financiranja). Ravno zaradi nastanitve v dijaškem domu priporočamo, da dijaki eksperimentalni del raziskovalne naloge opravijo predvsem v času počitnic (poleti po 20. avgustu, v začetku novembra v jesenskih počitnicah in morda še kak dan konec decembra, v času praznikov po božiču ali v začetku januarja). Seveda pa se učno uspešni dijaki v soglasju z mentorji lahko odločijo tudi za strnjene oblike po 2–3 dni v času pouka.
 - Šolski mentorji dijakom pomagajo usklajevati šolske in raziskovalne obveznosti ter pri vzpostavljanju dobre komunikacije med dijaki in zunanjimi mentorji strokovnjaki. Ravno zato je **nujno treba izvesti skupno srečanje dijaka/-ov, šolskega in raziskovalnega mentorja najmanj dvakrat**: prvič v začetku raziskovanja, drugič pa proti koncu eksperimentalnega dela oz. ob začetku zapisa raziskovalnega poročila.
 - Šolski in zunanji mentor se najkasneje na prvem skupnem srečanju uskladita glede zahtevnosti raziskovalne naloge, da bo res primerna raven za srednješolskega dijaka. Šolski mentor se mora obvezno seznaniti s področjem raziskave, da bo lahko dijaku pomagal pri zapisu oz. pri predstavitvi naloge na tekmovanju.
 - Šolski mentor je odgovoren za pravočasno opozarjanje dijaka na dogovorjene roke, ves čas sledi dijakovemu rednemu delu pri pouku, preverja ocene in dijakovo udeležbo pri pisnih in ustnih ocenjevanjih; o morebitnih dogovorjenih odsotnostih zaradi izvedbe raziskovalnega dela dijak in šolski mentor pravočasno obvestita razrednika.
 - **Dijaki morajo pisati dnevnik svojega raziskovanja, in sicer v obliki kratkih poročil, ki jih sproti oddajajo na platformo projekta SKOZ**: gre za kratke zapise o vsakem srečanju z mentorji, o vsakem obisku raziskovalnega inštituta/fakultete, kaj so vsebinsko delali, dodajo fotografije poskusov, rezultate v obliki grafov ali tabel itd. Šolski mentor redno preverja, ali dijak vodi dnevnik opravljenega dela na platformi SKOZ. Dnevnik o poteku raziskovanja je za dejavnosti v projektu SKOZ obvezna dokumentacija o izvajanju dela z nadarjenimi dijaki.
 - Zapise raziskovalnih nalog oz. raziskovalna poročila po predlogi, ki jo določajo regijska in državno tekmovanje, dijaki oblikujejo čim prej po opravljenem eksperimentalnem delu (uvod in teoretične osnove lahko tudi prej). Zapis morajo poslati/predložiti šolskim mentorjem in raziskovalnim mentorjem najkasneje v prvem tednu februarja, tako da ga mentorji lahko pregledajo, dajo pripombe in morebitne napotke za dopolnitev (raziskovalni mentorji predvsem po strokovni ustreznosti, jasnosti in razumljivosti). Oba mentorja, šolski in raziskovalni, pomagata dijaku oblikovati zapis raziskovalnega poročila. **Končni zapis raziskovalnega poročila dijaki oddajo tudi na Platformo SKOZ.**
 - Šolski mentor sledi razpisom tekmovanj in izvede prijavo naloge na regijsko oz. državno tekmovanje z navedbo imen vseh mentorjev. Prijave na regijska tekmovanja praviloma potekajo februarja, marca so zagovori. Šolski mentor poskrbi, da dijaki in vsi mentorji prejmejo uradna potrdila o sodelovanju na tekmovanju.
 - Šolski mentorji preučijo razpise regijskih tekmovanj oz. in državnega tekmovanja. Dijaka in raziskovalnega mentorja opozorijo na specifične zapise raziskovalnih nalog srednješolcev ter na kriterije dobrega zapisa in predstavitve naloge.
 - Cilj je, da raziskovalni in šolski mentorji skupaj usposobijo dijake do te mere, da naloge uspešno zaključijo, oblikujejo raziskovalna poročila po parametrih srednješolskih tekmovanj. Zaželeno je, da dijaki nalogo prijavijo na regijsko tekmovanje, od kakovosti posamezne naloge oz. oddanega zapisa pa je odvisno, ali se bodo uspešno uvrstili na regijsko ali morda celo naprej na državno tekmovanje. To so hkrati tudi kazalniki uspešno zaključenih raziskovalnih nalog na različnih ravneh kakovosti.
- Povratne informacije dijakov, šolskih in raziskovalnih mentorjev po prvi seriji razpisanih in izvedenih raziskovalnih nalog so zelo pozitivne. Med 22 razpisanimi temami so se dijaki prijavili na 18 tem. Vseh dijakov, ki so se prijavili na prvi razpis, je bilo 32. In kako so svoje raziskovanje izpeljali?
- Pri eni temi je dijak odstopil oz. naloge ni zaključil, ker je raziskovalni mentor kot izhodišče za spoznavanje teoretičnih osnov pričakoval, da bo srednješolec s tehniške šole lahko razumel njegovo doktorsko disertacijo, a s šolskim mentorjem žal nista uspela predelati tako zahtevnega vira. Še ena naloga ni bila zaključena oz. sta dijaka odstopila, ker se jima je zdelo področje raziskovanja prezahtevno in nista bila pripravljena v raziskovanje vložiti toliko svojega prostega časa. V tem primeru sta raziskovalni in šolski mentor poskušala dijaka motivirati, da bi delo vseeno nadaljevala s počasnejšim tempom, a se je izkazalo, da nimata prave motivacije za zahtevnejše in dolgotrajnejše projekte.
 - Nekateri dijaki (8 nalog) so se odločili zaključiti raziskovalno delo z raziskovalnim poročilom, ki so ga oddali le na platformo SKOZ. Eksperimentalno delo so opravili z veseljem, pisanje raziskovalnega poročila pa je bilo zanje precej zahtevno, zato so se skupaj z raziskovalnimi in šolskimi mentorji odločili, da napišejo krajši zapis po temeljnih parametrih raziskovalnega dela in ne prijavijo svoje naloge na regijsko tekmovanje.

- Nekaj nalog (3) se je zaradi različnih razlogov (okvara opreme, daljša odsotnost raziskovalnega mentorja, bolezen dijaka) zavleklo v naslednje šolsko leto; te naloge so tudi zahtevnejše in se dijaki nameravajo prijaviti na regijska in druga tekmovanja v tekočem šolskem letu.
- Pet nalog so dijaki zaključili z oddajo raziskovalne naloge na regijsko tekmovanje, vseh pet nalog se je uvrstilo naprej na državno tekmovanje ali na Krkine nagrade in so prejele bronasta, srebrna oz. zlata priznanja oz. Krkine nagrade (3).

Na temelju dobrih rezultatov in odzivov prve serije raziskovalnih nalog ter pobud šol, ki ne spadajo v projekt SKOZ oz. niso v Zahodni kohezijski regiji, smo za drugi razpis raziskovalnih tem možnost prijav dijakov razširili tudi na Vzhodno kohezijsko regijo, saj podobnih dejavnosti za srednješolce tam ni organiziranih, z raziskovalci se lahko le individualno dogovarjajo. Teme raziskovanja pa so v tem razpisu poleg ljubljanskih raziskovalnih ustanov (BF UL, FKKT UL, KI, IJS itd.) ponudile tudi FERI UM in UP FAMNIT.

Mednarodna raziskovalna šola v Rusiji v projektu SKOZ

Mednarodna raziskovalna šola – International Research School (IRS) je mednarodni projekt, ki ga že 12 let organizira MILSET Rusija kot priložnost za učence oz. dijake, stare od 14 do 18 let, da se seznanijo z znanstvenim raziskovanjem z uporabo moderne laboratorijske opreme, delom v znanstvenih centrih oz. na fakultetah in na terenu, pod mentorstvom mladih znanstvenikov s priznanih ustanov različnih držav: Danske, Velike Britanije, Italije, Turčije, Francije, Srbije, Rusije (osrednje Rusije in Sibirije), Mehike, Brazilije, Nizozemske, Hongkonga itd.

Organizatorji IRS februarja razpišejo kraj v Rusiji, kjer bo dogodek potekal, in zanimive teme raziskovanja z različnih področij: naravoslovne, tehniške in družboslovne oz. humanistične znanosti (zgodovina, antropologija, nevro-marketing, psihologija, glasba v povezavi z etnologijo, robotika, molekularno programiranje itd. IRS-dogodek poteka v različnih delih Rusije (Moskva, Jakutsk, Kaluga itd.).

Dijaki se prek pooblaščenice ustanove v posamezni državi (v Sloveniji je to Gimnazija Vič kot nosilka projekta SKOZ) do konca aprila prijavijo na tri med razpisanimi temami, ki jih najbolj zanimajo. Organizatorji nato oblikujejo skupine z mednarodno sestavo za vsako med razpisanimi temami; praviloma v isti skupini sodelujeta največ dva dijaka iz iste države. V Jakutsku v Sibiriji so leta 2018 sodelovali dijaki iz 16 držav, med njimi iz Tajske, Hongkonga, Malezije, Irana, Turčije, Italije, Hrvaške, Rusije itd.

Ko dijaki pridejo v Rusijo, pod mentorstvom mladih znanstvenikov v 12 dneh izpeljejo skupinski »ekspres« projekt in spoznajo oz. izvedejo vse faze raziskovanega dela: odločijo se za cilj raziskovanja, preučijo teoretične osnove, zapišejo hipoteze, izberejo eksperimentalne tehnike oz. metode, izvedejo eksperimentalno delo v raziskovalni ustanovi ali na terenu, zberejo podatke oz. rezultate meritev in jih obdelajo, zapišejo sklepne ugotovitve ter oblikujejo predstavitev. Na koncu svoje delo javno predstavijo, oceni jih strokovna komisija (raziskovalci in profesorji z ruskih in drugih raziskovalnih ustanov) in jim tudi poda povratne informacije, kaj bi lahko izboljšali. Delovni jezik je angleški.

Vzporedno z raziskovalnim programom poteka tudi kulturni program, delavnice za socializacijo in team-building, vsak dan so organizirane športne dejavnosti, glasbeni in umetniški nastopi (dijaki morajo predstaviti svojo državo) ter najmanj 2 celodnevna izleta oz. ekskurziji.

Kandidati iz Slovenije se za IRS prijavijo na Platformi SKOZ z motivacijskim pismom, v katerem izkažejo interes za raziskovanje na izbranem področju, in priložijo dokazila o svojih dosežkih (tekmovanja mladih raziskovalcev, tekmovanje Popri, tekmovanja iz znanja, sodelovanja z raziskovalnimi, razvojnimi institucijami, društvi ipd.; kandidat lahko predloži tudi drugo dokumentacijo o izvedenem raziskovanju oz. razvoju izdelka v presojo izbirni komisiji). Ker je delovni jezik IRS angleščina, morajo imeti kandidati primerno znanje za nemoteno komunikacijo.

Slovenski dijaki se bodo IRS leta 2020 udeležili tretjič, na posebno vabilo organizacijskega odbora in z nekaj nižjimi stroški kotizacije kot drugi udeleženci. Dejstvo je, da so se v prvih dveh letih, ko smo se Slovenci pridružili IRS, naši dijaki izjemno izkazali z resnostjo in kakovostjo znanja in veščin pri raziskovalnem delu, s sposobnostmi dela v skupini, s svojo sproščenostjo in kot motivatorji dijakov iz drugih držav. Leta 2018 je na IRS sodelovalo 5 dijakov, leta 2019 kar 8, za leto 2020 pa na IRS načrtujemo udeležbo 6 slovenskih dijakov iz različnih šol Zahodne kohezijske regije.

SKLEP

Projekt SKOZ naj bi šolam pomagal pri ustvarjanju mreže zunanjih partnerjev na najrazličnejših področjih in jim tako olajšal organizacijo dela z dijaki, ki želijo in zmorejo več, šolam in zunanjim partnerjem pa tudi pokazal vrednost takega sodelovanja. Zaključilo se je drugo leto projekta. Sodelovalo je 62 šol, vključenih je bilo prek 2000 dijakov v več kot 100 različnih dejavnostih. Trenutne ocene tako vključenih dijakov kot mentorjev in zunanjih sodelavcev so zelo dobre. Model, ki ga razvijamo v projektu SKOZ, ni le »ustvarjalec in pospeševalec« sodelovanja šol in zunanjih partnerjev, ampak nudi organizacijo in tudi vrednotenje mentorjevega dela. Dijakom omogoča dostop do strokovnjakov s področij, ki jih v šolah ne moremo imeti. Tako na optimalen način omogoča razvoj potenciala mladih ljudi.

Želimo si, da bi vsi mladi razvili svoj talent oz. močna področja, se naučili sodelovati in se znali zdravo sprostiti. Želimo si, da bi mladi našli poklicno področje, v katerem bodo dobri, da bodo v delu tudi uživali in tako dejansko prispevali k blaginji naše družbe. Da bi bile te želje tudi uresničene, delo z njimi ne sme biti prepuščeno naključjem in dobri volji. Nujno potrebujemo operativni sistem, ne le koncept na ravni države. Projekta SKOZ in RaST se bosta zaključila septembra 2020.